

Čís. 2409.

K opodstatnění sudiště dle Šu 87 a) j. n. stačí, že bylo zboží kupitelem fakticky převzato. Schválení zboží netřeba.

(Rozh. ze dne 21. března 1923, R I 220/23.)

Žalobce (protokolovaný obchodník) dodal k písemné objednávce žalovanému (kupci) stroje. Žalovaný část dodávky nepřijal. Žalobu o zaplacení kupní ceny za nepřijatou část zboží opřel žalobce co do místní příslušnosti o § 87 a) j. n. Žalovaný vznesl námitku místní nepřislusnosti, již soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. Důvody: Přejímacími listy na nákladní zboží prokázáno jest odeslání zboží a dopisem zástupce žalované ze dne 17. července 1922 převzetí větší části zboží žalovaným, kdežto část jest v něm prohlášena za nepřevzatou pro vady a vede se o ní mezi stranami spor. Ježto nutnost průkazu převzetí v §u 87 a) j. n. vztahovati jest na plnění mezi přítomnými ve smyslu čl. 346 obch. zák., stačí podle znění zákona při plnění mezi nepřítomnými průkaz odeslání zboží; jelikož však odeslání podle čl. 337 a 349 obch. zák., jak jest mu v §u 87 a) j. n. rozuměti, jest rovnocenné s převzetím podle článku 346 obch. zák. pouze, když nebyly příjemcem zaslanému zboží vytýkány vady, kdežto odmítnutí zboží odnímá odeslání jeho účinky neb aspoň je odkládá, musí soud k odmítnutí zboží i při posuzování příslušnosti přihlížeti, když je žalovaný namítal a považovati je za rozhodné. Tato okolnost vyskytuje se právě v tomto případě, když žalobce předloženým dopisem ze dne 17. července 1922 prokázal, že část zaslaného zboží nebyla žalovaným přijata, nýbrž odmítnuta. Jest nyní otázkou, zda k odůvodnění příslušnosti soudu podle §u 87 a) j. n. stačí převzetí části zboží či zda nutným jest převzetí veškerého zboží. Ze znění zákona a z povahy jeho, jakož i z určení poskytnouti zvláštní výhody prodávati, vychází na jevo úmysl zákonodárcův, dáti prodávati možnost použití tohoto soudu pouze v případě, kdy kupitel nechce zaplatiti zboží, o jehož objednání a úplném odebrání není pochybností a mezi kupitelem a prodávatelem žádných sporných okolností. Rekursní soud zamítl námitku místní nepřislusnosti. Důvody: Jedná se jen o otázku, zdali skutečné převzetí (dodání) zboží jest listinně prokázáno a jak vykládati sluší slova »převzetí (dodání)« v §u 87 a) j. n. V tomto směru jest výklad prvního soudce toho obsahu, že slovem »převzetí (dodání)« rozuměti sluší bezzávadné přijetí zboží, které jest tu jen tehdy, když mezi prodávatelem a kupitelem ohledně úplného převzetí zboží není sporu a toliko zaplacení kupní ceny chybí, příliš úzkým a zákonu neodpovídajícím. Již ze znění zákona »skutečné převzetí« jasně na jevo vychází, že schválení zboží a přijetí zboží za plnění potřebí není. Ještě jasněji vychází to na jevo z výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 2. června 1914, čís. 43 věstníku, kde k §u 87 a) j. n. se vysvětluje: »Stačí poštovní nebo železniční návratka o předání, které zde znamená totéž jako v obchodním zákoně užívaný výraz »dodání« (čl. 347, 349 obch. zák.). Netřeba však vykázati schválení zboží kupitelem, právní pře-

v z e t í«. Totéž vychází na jevo ze zavedení tak zvaných ohlašovacích listů o převzetí ve smyslu věstníku ministerstva spravedlnosti z roku 1914 strana 567 a také ze slov čl. 347 obch. zák., odstavec první: »Bez odkladu p o d o d á n í zkoumati.« Jest tudíž pro otázku příslušnosti lhotejno, zda a pokud kupující firma část dodaných věcí pozastavila. Ježto také dodání předloženými dvěma přejímacími listy o zboží nákladním jest listinně vykázano, jsou zde všechny předpoklady pro důvod příslušnosti Šu 87 a) j. n., a bylo tudíž námitku místní nepřislušnosti zamítnouti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Správné a jasné důvody rekursního soudu nebyly vývody dovolacího rekursu vyvráceny, takže se k nim dodává ještě jen tolik: Z doslovu Šu 87 a) j. n. plyne, že podmínkou tohoto sudiště není převzetí bezzávadné, nýbrž jen předání zboží. Zákon nepoužívá slova převzetí sama o sobě, nýbrž mluví o převzetí skutečném (faktickém), totiž o převzetí, po němž teprve kupitel dodané mu zboží zkoumá a po případě za vadné prohlašuje. Aby nebylo o tomto významu slova pochybnosti, vysvětluje je zákon ještě v závorce slovem »Ablieferung«, tedy týmž výrazem, jehož používá ve čl. 347 a 349 obch. zák. pro faktické předání zboží, a podle něhož se řídí lhůty k vytýkání vad a ohlášení nároku ze správy. Z výnosu min. spravedlnosti ze dne 2. června 1914, čís. 43 věst., jehož částečný obsah již napadené usnesení cituje, plyne, že uvedených výrazů bylo užito s rozmyslem za tím účelem, aby bylo jasno, že nezáleží na schválení zboží, nýbrž jenom na jeho předání a dle dalšího obsahu tohoto výnosu platí toto sudiště i v případech, kdy předané zboží bylo neprávem odmítnuto a žaluje se na náhradu škody. Kdyby, jak žalovaná strana dokázati se snaží, sudiště dle Šu 87 a) j. n. mělo platiti jen v případech, kde zboží bylo nejen fakticky převzato, nýbrž i schváleno, byl by tento předpis vůbec bezcenným, neboť schválení zboží, jsouc dle čl. 347 obch. zák. vázáno na zcela krátkou lhůtu, děje se pravidelně mlčky, takové schválení zboží není však možno listinnou dokázati, a přece listinný dukaz o převzetí jest podmínkou tohoto sudiště.

Čís. 2410.

Splniště pro hlavní závazek dodavatele, zboží dodati, jest též splništěm pro jeho vedlejší závazek, vrátiti jistotu.

Byla-li před státním převratem složena jistota ku splnění smlouvy dodací, již uzavřeli příslušníci nyní českoslovenští a jež byla splněna v nynějším Československu, jest jistotu vrátiti v KČ, třebas byla tehdy složena u hlavní pokladny dodavatele ve Vídni.

(Rozh. ze dne 21. března 1923, Rv I 1056/22.)

V roce 1917 uzavřela žalující tuzemská dřevařská společnost se žalovaným velkostatkářem, jehož ústřední pokladna byla ve Vídni, smlouvu